

LISA ISENSTRÖM är sedan 2013 verksam i ämnet pedagogik vid Örebro Universitet. Hennes forskningsintresse ligger inom utbildning för mänskliga rättigheter och annan värdegrundsbildning, framför allt i skolans tidiga årskurser. Hon har en bakgrund som Idrottspedagog och Ma/No lärare årskurs 1-7.

Intresset i den här avhandlingen riktas mot hur lärares handlingar i vardagligt skolarbete i olika ämnen och sammanhang påverkar barns rättighetslärande och hur dessa handlingar positionerar barn som rättighetsbärare. Arbetet tar utgångspunkt i FN:s policydokument om rättighetslärande och skrivningarna om lärande av mänskliga rättigheter i den svenska läroplanen för grundskolan. Utifrån dessa dokument förstås rättighetslärande som lärande om rättigheter, utvecklandet av rättighetsgrundade värderingar och beteenden samt utvecklandet av en självuppfattning som rättighetsbärare. Avhandlingens teoretiska utgångspunkter hämtas från ett ramverk av rättighetsteori och en teoretiserad av barn och barndom tillsammans med en analytisk operativ teori i form av ett Foucauldianskt governmentality perspektiv.

Inledningsvis identifieras 5 huvudsakliga rationaliteter om utbildning för barns mänskliga rättigheter i tidigare forskning. Vidare visas hur rationaliteterna knyter an till teoretiska antaganden om rättigheter för barn.

I avhandlingens fältstudie observeras och intervjuas tre lärare i årskurs 1 och 6 rättighetsundervisande mentaliteter identifieras. Dessa privilegierar 6 olika rättighetssubjektpositioner för barnen. De rättighetsundervisande mentaliteterna kan delas in i två grupper. De *rättighetsfrämjande mentaliteterna* stödjer ett rättighetslärande i linje med intentionerna i policydokumenten och *de rättighetsbegränsande mentaliteterna* stödjer ett rättighetslärande vilket inte är i linje med styrdokumentens intentioner.

I avhandlingen visas att rättighetsundervisning och rättighetslärande för yngre skolbarn i huvudsak inte sker i undervisning planerad för mänskliga rättigheter. Rättighetslärande för barn i yngre skolår sker framför allt i vardaglig skolpraktik i en rad situationer och interaktioner, i vilka lärares handlingar är avgörande.

ISSN 1404-9570
ISBN 978-91-7529-323-3

LISA ISENSTRÖM Att utbilda rättighetsbärare

ÖREBRO
STUDIES IN
EDUCATION
61
2020

Doktorsavhandling

Att utbilda rättighetsbärare Med läraren i fokus när undervisning för mänskliga rättigheter i skolans yngre åldrar studeras.

LISA ISENSTRÖM
Pedagogik

Örebro Studies in Education 61 | ÖREBRO 2020

LISA ISENSTRÖM Att utbilda rättighetsbärare